

הבאת מטוסי ספיטפייר לארץ

סיפורו של יהושע רביד (אוסי)

במסגרת מבצע "ולווטה" של חיל האוויר הוטלה עלי המשימה של העברת כ-50 מטוסי ספיטפייר משיבינק לארץ ישראל. מטוסים אלו היו שייכים במקור לצ'כים, אשר בסיום מלחמת העולם השנייה לא היו זקוקים להם יותר. היהודים ביקשו לרכוש את המטוסים מהצ'כים, והם הסכימו. תחילה חשבו להביא את המטוסים לארץ ישראל בטיסה, אך לאחר שאחד מן המטוסים נפל לים, הוחלט להעביר אותם דרך הים. החליטו לבקש מטיטו, נשיא יוגוסלביה, לקבל נמל על מנת להעביר את המטוסים דרך יוגוסלביה לחיפה. טיטו הסכים לתת את שיבינק. כמוכן שטיטו "נהנה" מהעניין. *[הערת מערכת: ההקדמה הזאת מאת אוסי לא מדוייקת מבחינה היסטורית].*

שירתתי בחיל הים ופעלתי כשליח רכש מטעם משרד הביטחון. יצאתי מחיפה באונייה "ARSIA" לנמל ספליט שביוגוסלביה. כאשר הגעתי לשם עם האלחוטאי שלי, יהודה לימוני*, פגשתי שם את גדע שוחט, והוא אמר לי כי ההעמסה שם בוטלה, ויש להעמיס את המטוסים בנמל שיבינק. שטנו לשם וכאשר הגענו, החלו להעמיס את המטוסים על האונייה. לאחר יום עבודה שבתו פועלי הנמל, ורק לאחר שקיבלו שוחד ניאותו להמשיך בעבודה. לבסוף הצלחנו להעמיס כ- 20 מטוסי ספיטפייר, מפורקים בארגזים. נשאר לנו להביא את היתר בפעם הבאה. האונייה אכן הגיעה לנמל חיפה, שם פרקו את המטוסים. כעבור שבוע ימים יצאתי פעם נוספת לשיבינק. שם פגשתי שוב את גדע שוחט, ולאחר שמסרתי מתנות ומזון למנהל הנמל ולשאר הפועלים, הועמסו הארגזים במהירות רבה והאונייה החלה עושה דרכה בחזרה לחיפה. הארגזים הועמסו בצפיפות רבה, אפילו על הסיפון – למרות הסיכון הרב. כאשר הגענו לים האגאי פרצה סערה גדולה, הארגזים החלו להתנדנד והוחלט אפוא לעגון באי הקרוב ביותר עד שוך הסערה. הגענו לאי לפנות ערב ובמרחק של 500 מטר מהחוף זרקתי עוגן וחיכינו ליום למחרת. החלטתי לשלוח סירה מהאונייה לחוף על מנת לקנות מזון טרי, מאחר שהיינו כבר שבוע ימים בים. האלחוטן עם מלח אחד ירדו לסירה וחתרו לחוף, אבל באמצע הדרך ראיתי שאנשים על החוף מזוינים עם נשק התחילו לירות לכיוון הסירה. צעקתי ללימוני האלחוטן ולמלח השני עם מגפון מייד לחזור בחזרה ולעלות על האונייה. אנחנו בינתיים חיזקנו את הארגזים על האונייה ולקראת ערב יצאנו לים לכיוון נמל חיפה בארץ ישראל.

העמסת הספיטפיירים על אונייה בנמל שיבינק

*הערת מערכת:

באתר הפלמ"ח כתוב על האלחוטאי יהודה לימוני: "היה אלחוטן מורס בספינות הרכש והשתתף בהובלת אחת עשרה אוניות רכש במשך שמונה עשר חודשים. האוניות יצאו משיבינק ביוגוסלביה ומאיטליה. חברו לפעילות היה הימאי אוסי רביד".